

Diarienummer: BMN-2024/27

Handläggare: Anna Feltelius, park- och naturchef

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Motion 2024:01 från Peter Bergkvist (MP) – PFAS-föroreningar i Knivsta

Förslag till beslut

Bygg- och miljönämndens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige avslår motionens första förslag till beslut.

Kommunfullmäktige bifaller motionens tredje förslag till beslut.

I övrigt anses motionen besvarad med hänvisning till tjänsteutlåtande från bygg- och miljönämnden 2025-02-11.

Sammanfattning av ärendet

En motion har inkommit som föreslår att Knivsta kommun ska publicera mer information om PFAS-föroreningar och provtagningar på Knivsta kommuns hemsida, att kommunen bör ombesörja provtagning av fisk i berörda vatten samt att kommunen ska ge vägledning och stöd till Knivstas boende gällande PFAS.

Ärendet återremitterades av kommunstyrelsen 2025-05-26 till bygg- och miljönämnden för att se över kostnadsberäkningarna för provtagning av fisk.

Bygg- och miljönämnden gör bedömningen att för att formulera kostråd för självfångad fisk i fler vattendrag behöver en provtagning göras. Provfiske för PFAS ingår som ett av åtgärdsförslagen inom hållbarhetslöftena i Uppsala län.

Park- och naturenheten har på nytt undersökt kostnaderna för att samla in och analysera prover från fisk. Kostnader för provtagning på fisk från tre mätplatser i kommunen beräknas till ca 45 tkr. En provtagning planeras genomföras under augusti och september 2026 efter det att lämpliga vattendrag och sjöar i kommunen för provfiske identifierats.

Ärendets uppkomst och historik

Motionen anmäldes på kommunfullmäktiges sammanträde den 25 april 2024, § 40. Eftersom ämnet för motionen berör bygg- och miljönämndens område remitterades den till Bygg- och miljönämnden för beredning.

Ärendet återremitterades av kommunstyrelsen till bygg- och miljönämnden 2025-05-26.

Rättslig utredning

Lagstöd

Miljöbalken

Utredning efter återremiss

Kommunstyrelse återremitterade ärendet till bygg- och miljönämnden 2025-05-26 i syfte att se över kostnadsberäkningarna för provfiske.

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser

Park- och naturenheten har på nytt undersökt kostnaderna för att samla in och analysera prover från fisk. Kostnader för provtagning på fisk från tre mätplatser i kommunen beräknas till ca 45 tkr. Budgeten för Knivstas nuvarande provtagningsprogram, där PFAS inte är inkluderat, ligger på ca 70 tkr. Provtagningen föreslås därför bekostas inom ordinarie driftbudget.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Samlad bedömning

Mälarens vattenvårdsförbund har ombesörjt provtagning av PFAS i abborre från Ekoln år 2021. Utifrån ett tolererbart veckointag av fyra olika PFAS visade analysen att en vuxen person kan äta ca 64 gram abborre per vecka om den är fångad i Ekoln, medan ett barn kan äta ca 9 gram per vecka. I övrigt saknas kunskap om vilka halter som finns i konsumtionsfisk i Knivsta kommun, därför ingår provfiske för PFAS som ett av åtgärdsförslagen inom hållbarhetslöftena i Uppsala län.

För att formulera kostråd för självfångad fisk i fler vattendrag behöver därför en provtagning genomföras.

Provtagningen bör följa Naturvårdsverkets undersökningstyp "Metaller och organiska miljögifter i fisk". Förslagsvis används abborre, som är en populär matfisk. 15 stycken fiskar bör fångas på varje lokal och vara i storleksordningen 15–20 cm.

Fisken bör fångas på en lokal som är representativ för recipienten utifrån belastningsbild och storlek. Gällande analysmetod finns flera färdiga PFAS-paket för fiskmuskel hos de större laboratoriekedjorna.

Lämpliga platser för provfiske kommer att fastställas utifrån kända förekomster av PFAS i samarbete med Länsstyrelsen och Mälarens vattenvårdsförbund, samt utifrån var fiske bedrivs i kommunen. Efterföljande provfiske sker under augusti-september 2026. Beroende på analysresultat kan kommunen sedan formulera rekommendationer och kostråd.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2025-12-01

Kommunstyrelsen § 86 2025-05-26

Tjänsteutlåtande 2025-03-27

Bygg- och miljönämnden § 22, 2025-03-26

Bygg- och miljönämndens tjänsteutlåtande 2025-02-11

Motion 2024:01 från Peter Bergkvist (MP) - PFAS-föroreningar i Knivsta

Beslutet skickas till

Akten

Park- och naturenheten

Jenny Rydåker
Samhällsbyggnadschef

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐

Nej ☒

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☒